

kje v temni Afriki. A vsemu temu bi nič ne rekel, ko bi bile omenjene demonstracije ostale le pri upitju. Ne, razgrajati se s tem niso zadovoljili. Obstrukcijsko zmago so morali občutiti popolnoma nedolžni ljudje. Tako so se znosili ti rogovileži nad tukajšnjim bogoslovjem, ki je pod spretnim vodstvom čč. oo. jezuitov, kateri so vsem nasprotnikom trn v peti. Pred celo hišo so polili bencin in zažgali, da je ostudno smrdelo. Ko je vodstvo zahtevalo od policijskega ravnateljstva varnostno stražo, prišel je eden redar pred bogoslovje, ki pa je izginil, kakor kafa, ko je druhal pridrvila pred bogoslovje; in tako je imela ta proste roke in pobijala okna ter upila »Nieder mit den Pfaffen, nieder mit den Schwarzen«. Okna so bila ubita v jedilnici, v knjižnici in v eni spalnici. Potem se je drvila druhal proti škofovski palači in tudi tam pobila nekaj oken in upila po navadi. Najnesramnejše pa je, da niti elizabetinskemu samostanu ti divjaki niso prizanesli. — Česa pa naj učiš tebe, kmečko ljudstvo, ravno omenjeni izgredi tvojih zagrizenih verskih in narodnih nasprotnikov? Kako pa ti najbolje odgovoriš takim nečuvenim početjem? Z najodločnejšim bojkotom, to se pravi, niti beliča ne daj nemškemu trgovcu, krčmarju ali obrtniku! Svoji k svojim!

Od Št. Ilja v Slov. gor. (Zmagali smo.) V krajnem šolskem svetu imamo vendar še Slovenci prvo besedo. A da jo imamo, odločilen je bil glas velesposlovanega Schönweter-ja. Znani Pistor ga je hotel imeti na svoji strani. Ni se dal premotiti. Hotel je ravnati značajno, kakor mu je velevala vest. To je mož. Čast mu! Tako je bil s peterimi glasovi izvoljen velebenjeni Hauc za načelnika. Boljšemu možu se ne bi bilo moglo poveriti to častno mesto, kakor se je. G. Hauc je mož na svojem mestu. Da, pred g. Haucem se radi klanjamo, a nikakor ne pred g. Pistor-jem. G. Hauc tudi nekaj razume, ne samo g. Pistor. A glavna stvar, g. Hauc je naš domačin, naš rojak, nas pozna, nas razume. O njem znamo, on deluje za nas, on je za nas. Pistor je tujec, in kakor obče znano, naš strasten narodni nasprotnik. Nemir v Št. Ilju, od kedar se je začel? Razumni možje se povprašujejo, od kedar se je začel tukaj nemir. Stejejo leta nazaj in obstanejo pri letu, v katerem je nastopil tukaj g. Pistor. Prej so se tukajšnji Nemci ravnali po Slovencih. Odkar gospoduje tukaj g. Pistor, se je spremenilo. On je preobrnil, naopak postavil svet v Št. Ilju. Kar bi moralo biti doli, postavil je gor. Po g. Pistorju se naj bi ravnalo sto en tisoč ljudi. Neumnost! Št. Iljčani tudi niso na glavo padli. Prav to, da znajo sami tudi kaj misliti, bodo pokazali v kratkem g. Pistorju. Svojo napako, katero je ravno porabil g. Pistor, so že odpravili. Ta je bila zelo velika boječnost. Brž ko je drzno nastopil g. Pistor pred njimi, pa so že bili nekako iz sebe. Začuden so ga gledali, mesto da bi bili zamašili usta kričaču. Dokler so se zavedli svoje slabosti, je dobro rabil čas g. Pistor. No zdaj je že vse dobro. Možje št. iljski hočejo biti tudi možje in nočejo več nositi vlačulje g. Pistorja. Potem ko se spremeni Pistor in Št. Iljčani in bo daleč od njih Pistor, bo zopet mir v Št. Ilju. Nemir ovira napredek, mir pa ga pospešuje. Kadar napoči mir tukaj, takrat se bodo glasila drugače poročila iz Št. Ilja.

Od Sv. Jošta na Kozjaku. (Novo šolsko poslopje) se bode prihodnje leto stavilo pri nas. Krajni šolski svet je sicer postavil v vsakoletni proračun postavitev 500 gld., da se sčasoma nabere potrebna stavbena svota; ali visoki c. kr. deželni šolski svet graški neizprosno in brezobzirno zaukaže stavbo nove šole, če ne, stori to okrajni šolski svet konjiški na nevarnost in potroške šolske občine. Gospoda našteva tudi denarne zavode, pri katerih se dobi posojilo. Kako bode pa kmet

pri sedanjem slabem denarnem stanju glavnico blizu 5000 gld. povračeval in obrestoval? Kaj to briga višjo gospodo? Ti kmet plačaj, pa molči!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so izrekli iskreno zahvalo odstopivšemu ministerstvu Badenijevemu ter štiri ministre odlikovali z železnim redom prve vrste. Tako spoštujejo presvetli vladar svoje služabnike, katere pa Nemci ta teden strašno grdijo. Res, daleč so že prišli naši prusaki!

Česko. Tri dni so v Pragi nemški dijaki in sploh prusaki rogovilili, Čehi pa so bili mirni. Ko pa v ponedeljek popolne Nemci smrtno ranijo nekega pridnega češkega dijaka, vzdignili so se Čehi ter uprizorili velike izgrede. Vojaštvo je delalo mir ter pri tem nad 100 oseb ranilo in še več zaprlo.

Štajarsko. Deželni glavar, grof Wurmbrand, se je oni dan odpovedal svoji časti. — Ne samo v Gradcu, ampak po vseh mestih so prusaki te dni razgrajali, ter so jim krepko pomagali socijalni demokrati. Kam še pridemo?

Kranjsko. Državni inženér je postal žid Grünhut, ki besedice slovenski ne zna. Ali ni tega kriva Švegel-Tavčarjeva zveza? — Ljubljana dobi električno železnico. — Na dolenski železnici se vsak mesec, zadnji čas vsak teden zgodi kaka nesreča. Ljudstvo gotovo ni samo krivo!

Primorsko. V slov. Devinu ustanovi »Lega nazionale« laško ljudsko šolo. Naj bo prazna! — V Biljaku so dobili ljudsko opekarno, društvo, ki utegne ljudem mnogo koristiti. V slogi je moč! — Goriški poslanec župnik Grča se trudi za ustanovo zavarovalnice goveje živine.

Hrvaško. Včeraj so bile v 8 krajih dopolnilne saborske volitve prav po madjarskem ali boljše turškem načinu. Ubogo ljudstvo! — V Reki je več odstopivših mestnih odbornikov zgubilo volilno pravico. Take krivice je le Madjar zmožen.

Ogersko. Vlada predloži državnemu zboru načrt postave, vsled katere se morajo vsa nemška, slovaška, srbska in rumunska krajevna imena pomadjariti.

Vnanje države.

Rim. O novem letu, ko bodo sv. oče Leon XIII. praznovali biserno sv. mašo, bodo v cerkvi sv. Petra velike slavnosti, ter pridejo tja romarji z Laskega, iz Avstrije, Francije in Amerike.

Nemško. V torek je cesar Viljem otvoril državni zbor, menda zato tako slovesno, da bodo poslanci rajši privolili 150 mil. mark za nove vojne ladje. — Bismarkov list »Hamburger Nachrichten« roti vlado, naj vendar prej ko slej poprusi Poljake.

Turško. V Albaniji so se zopet začeli nemiri; dobiti hočejo samoupravo. — Za Kreto bo sultan sam imenoval guvernerja ter bode še nadalje ondi pustil svoje vojaške divjake. Krečani torej dobijo prav slabo samoupravo.

Grško. V zadnji grško-turški vojski je pobegnilo 10 tisoč grških vojakov, tudi mnogo častnikov, katere bodo zdaj, ko so se bili domov vrnili, ostro kaznovali, posebno častnike.

Špansko. Karlisti se od dne do dne bolj pripravljajo na ustajo. Don Karlos, ki biva zdaj v Benetkah, nima sicer denarja, ali hoče si ga izposoditi. —

Na Filipinskih otokih so se puntarji bojda popolnoma pomirili.

Amerika. Kuba dobi od španske vlade takole samoupravo: Generalnega guvernerja in državni zbor z gosposko in poslansko zbornico. Škoda, da se ustasi niso ukročni, ali, kar bi bolje bilo, pomirjeni.

Za poduk in kratek čas.

Nemiri v Gradcu.

Gradčani so znani kot najhujši prusaki in njih prusaskim listom se je pred tednom posrečilo, prebivalstvo tolikanj vznemiriti, da je priredilo v petek zvečer, dne 26. nov. hrupno demonstracijo pod vodstvom nemških dijakov. Bilo je mnogo krika in vika, psovanja in zabavljanja, a do resnih posledic vendar ni prišlo. Nekaj oseb je bilo lahko ranjenih, čez 30 zaprtih, uredništvo »Volksblatta« in »Extrablatta« in »Sonntagsbota« so okna pobili in vrata poškodovali, a ko so prišli Bošnjaki in dragonci, razpršila se je množica po triurnem obotavljanju. Nemški dijaki pa še niso bili zadovoljni in so na slavo matere Germanije razbili okna gostilnice Slovenca Kavbeta.

V soboto zjutraj je pa razgrajalo nemško dijaštvo na tehniki in na vseučilišču. Vseučiliški rektor se je modro skril, mesto da bi bil razgrajače zapodil iz poslopja ali jih vsaj resno opomnil. Splošna razburjenost je vladala v soboto popoldne v mestu; listi so hujskali ljudstvo, mesto mirili, le v toliko so ga svarili, naj pač razgraja na postaven način. Težko je razgrajati, a pri vsem tem ostati na postavnih tleh. Proti večeru se je zbrala velika truma dijakov in delavcev v gosposki ulici ter začela prepevati nemške nacionalne, pa tudi socialno demokratične pesmi. Mestna policija bi bila kaj lahko zadušila demonstracijo v kali, a ni se ganila. Mirno je gledala, da je množica naraščala in začela divjati. Najprej so izdali parolo, vse, kar je katoliškega, uničiti. Hoteli so napasti »Stainzerhof«, kjer je uredništvo katoliškega »Volksblatta«, a močna straža jim je namero preprečila. Voditelju tukajšnjih krščanskih socialistov, mestnemu odborniku Vollenhalsu, so pobili okna, socialni demokratje so hoteli razrušiti katoliški »Arbeiterheim« in oropati nunske samostan, toda vojaštvo jih je s silo nazaj pognalo. V župnišču mestne cerkve v gosposki ulici so pobili okna, a ko so prišli policaji med razljučeno druhal, da bi najhujše razgrajalce priprli, naklestili so jih socialisti neusmiljeno. Med kričaci, ki so preprosti ljud hujskali in ščuvali, so se posebno odlikovali italijanski dijaki, kateri jedini so upili: »Nieder mit den Slaven!« Videč, da je ljudstvo dovolj nahujskano, umaknili so se nemški in italijanski dijaki-junaki s pozorišča in velikodušno prepustili posledice zdivjanosti nevednemu ljudstvu samemu. Ko so hoteli Bošnjaki razgnati razgrajače, vsprejela jih je zdivjana druhal s psovki in kamenjem. Skoro povsod se je umaknila množica nastavljenim bajonetom, samo v »Murgasse« so morali enkrat ustreliti. Skoro vse krogle so frčale v zrak ali se zadirale v stene, samo dve sta zadeli dva delavca, ki sta na mestu obležala, jeden mrtev, drugi smrtno ranjen, a ranjenih je bilo več ljudi s krogli, bajoneti in kopiti. Zlasti eskadron slovenskih dragoncev je kaj čvrsto udrihal po glavah in hrbtih; v nedeljo se je videlo po mestu polno obvezanih »mučnikov«. Skupnemu delovanju jednega batalijona Bošnjakov, nekaj kompanij Belgijcev, jednega batalijona sedmega pešpolka in eskadronu dragoncev se je posrečilo ob 2. po polnoči napraviti popolen mir.

V nedeljo dopoldne so nemški vseučiliščniki prihiteli v park, kjer je svirala godba Bošnjakov. Dijaki so vojake začeli nesramo izzivati. Bošnjaki pa so potegnili sablje ter začeli mahati po nemških buticah ter odšli. Zvečer pa, ko se je zvedelo, da je Badenijsvo ministerstvo odstopilo, je bil skoro ves Gradec razsvetljen. Toda druhal še ni bila pomirjena, ampak je v gosposki ulici na mestnem župnišču potolkla vsa okna.

Od kod vendar ti nemiri? Naša mesta so polna prusakov, ki bi rajši danes ko jutri prišli pod prusko »pikelhaubo« ter postali luterani ali pogani, Votanovi malikovalci, pa tudi socialnih demokratov ne manjka, ki ne marajo ne za Boga, ne za nobenega vladarja; pri vsem tem pa naša oblastva nočejo prav do živega tem nevarnim ljudem. Ako bo tako šlo naprej, utegne priti v par letih do splošnega krvavega punta. Naj bi gosposka vendar to spoznala in se temu zlu uprla, dokler še ni prepozno!

Smešnica. Zbrisanič reče pri mizi, pri kateri sedi ravno 13 oseb: »Število 13 pri mizi pomeni nesrečo.« — Neki gost: »Kdaj pa?« — Zbrisanič: »Kadar je samo za 12 kuhano.«

Razne stvari.

Domače. (Posvetovanja) avstrijskih škofov so v soboto, dne 27. nov., na Dunaju bila za letos dokončana. Naš mil. knezoškof so se torej z Dunaja zdravi vrnili domov minoli ponedeljek popoldne.

(Sv. misijon) obhajajo te dni č. gg. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju na Spodnji Polskavi. Začetek je bil kaj težek, ker je okrajno glavarstvo zvedelo o neki bolezni v framski in slivniški župniji. Ko bi se le gosposka tudi za druge reči tako brigala, kakor za cerkvene zadeve!

(Sram jih je!) Današnja »Mariboržanka« sila suhoparno poroča o izgredivih, ki so se vršili po Mariboru v ponedeljek zvečer. Piše samo o »kundgebungu«, nič pa ne omenja, da je prusaška in socialdemokratiška druhal tu in tam šipe potrupal, par šip celó najodličnejši gospodi na stolnem trgu.

(Badeni je šel!) Res, šel je v pokoj in se odpelje za nekaj časa v Nizo, njegov naslednik pa je baron Gauč. Kako pa bode ta novi ministerski predsednik vladal, ker nima večine v državnem zboru? Slovenci, ne obupajmo! Desnica drž. zbora tako krepko skupaj drži, kakor še nikdar poprej! Minoli so časi, da bi 9 milijonov Nemcev gospodovalo čez 15 milijonov Slovanov! Ne udajmo se!

(V Šoštanju) so oni dan Slovenci zopet sijajno zmagali pri občinskih volitvah, dasi so Woschnakoveci storili vse, kar je v njihovi bogati moči. Slava vrlim volilcem! Šoštanj naj vedno ostane odličen slov. trg!

(Bela žena.) Umrli je v Lepoglavi g. Karol Jeranko, učitelj na Rečici, ki se je pred tednom v Istri poročil. Sveti mu večna luč!

(V Celju) so Nemci v nedeljo zvečer slavili prav po svoje, kakor že Celjani znajo, Badenijsvo odstop. Prihruli so pred »Narodni dom«, kjer je pred kipom cesarja Jožefa II. govoril dr. Stepischnegg in njegova žena; znani Wolf je namreč Stepischnegga zet. Heilo!

(Mi odločno obsojamo) tiste gg. narodnjake, ki svoj pisalni papir, vizitnice itd. naročajo pri nemških tvrdkah in njihovih agentih. Ali še zdaj ne vidijo, kako ravna Nemci z nami v vsakem oziru? Zakaj pa imamo narodne tistarne v Mariboru in Celju? Še enkrat tako, pridemo z imeni na dan!